

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»

КАЛІМБЕТ Андрій Леонідович

УДК 342. 922 (477)

**ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ
У ГАЛУЗІ ТЕЛЕБАЧЕННЯ В УКРАЇНІ**

12.00.07 – адміністративне право і процес;
фінансове право; інформаційне право

АВТОРЕФЕРАТ

дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата юридичних наук

Одеса – 2016

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана в Національному університеті «Одеська юридична академія» Міністерства освіти і науки України.

Науковий керівник

доктор юридичних наук, професор,
академік НАПрН України
КІВАЛОВ Сергій Васильович,
Національний університет
«Одеська юридична академія»,
президент

Офіційні опоненти:

доктор юридичних наук, професор
КАЛАЯНОВ Дмитро Петрович,
Одеський державний університет
внутрішніх справ,
завідувач кафедри державно-правових
дисциплін;

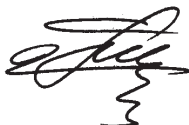
кандидат юридичних наук, доцент
ЗАДОЯ Іванна Іванівна,
Одеська національна морська академія, доцент
кафедри цивільного і трудового права

Захист відбудеться « 30 » червня 2016 р. о 12 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 41.086.01 Національного університету «Одеська юридична академія» за адресою: 65009, м. Одеса, Фонтанська дорога, 23.

З дисертацією можна ознайомитись у науковій бібліотеці Національного університету «Одеська юридична академія» за адресою: м. Одеса, вул. Піонерська, 2.

Автореферат розісланий « 28 » травня 2016 р.

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради

Л.Р. Біла-Тіунова

ВСТУП

Актуальність теми. З моменту здобуття Україною незалежності одним із найбільш важливих питань державного управління є управління в інформаційній сфері. Переосмислення правової дійсності, заборона цензури, перехід до ринкових відносин окреслили завдання щодо визначення поняття «інформація» та пов'язаних із нею правових категорій, створення організаційних засад державного управління у відповідній сфері.

У зв'язку із цим назріли проблеми, пов'язані із здійсненням управління у галузі телебачення в Україні: симбіоз інформаційних, інформаційно-технічних, комерційних та культурних відносин обумовлює актуальність досліджень функціонування галузі телебачення та управління нею. При цьому, слід зазначити, що традиційне дослідження проблем телебачення, з одного боку, з політологічних, з іншого – культурологічних засад, загострили брак досліджень відповідних проблем із позицій адміністративного права, науки державного управління. Закріплення на конституційному рівні одразу двох органів зі спеціальним статусом щодо управління у галузі телебачення, а також нещодавнє створення міністерства у сфері інформаційних відносин, привертає особливу увагу до вивчення організаційних засад управління у цій сфері. Реформування Державного комітету з питань телебачення і радіомовлення України та подальший перегляд таких змін Конституційним Судом України лише підкреслює складність проблематики.

У науковій літературі нерозв'язаними залишаються питання щодо статусу спеціальних органів державного управління у галузі телебачення, потребують уваги також питання форм та методів управління, контролю та притягнення до відповідальності за порушення у відповідній сфері. Невирішення цих питань на теоретико-методологічному рівні обумовлює прогалини у законопроектних роботах відповідного спрямування та у правозастосуванні.

Слід зазначити, що питанням управління у галузі телебачення приділялася певна увага з боку науковців: «Становлення та розвиток українського телебачення як засобу масової комунікації» (Ю.В. Усенко), «Українське телебачення і проблеми формування духовності молоді» (Н.Д. Темех), «Організаційно-правові питання державного управління в інформаційній сфері» (Ю.П. Бурило), «Публічне адміністрування сферою культури» (Ю.В. Якимець), «Форми та методи державного управління культурою в Україні» (І.Г. Ігнатченко), «Організація управління культурою в Україні (адміністративно-правовий аспект)» (О.А. Задихайло), «Публічне адміністрування телебаченням і радіомовленням» (М.П. Марчук). Водночас, переважна більшість названих робіт або стосується окремих аспектів досліджуваної проблематики, або базується на законодавстві, яке втратило чинність, або не враховує політико-правових реалій сьогодення. Цілий ряд питань щодо оптимізації системи органів управління у галузі

телебачення, модернізації форм і методів його здійснення, адміністративної відповідальності залишається без належного нормативного регулювання та науково-теоретичного обґрунтування.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертація виконана на кафедрі адміністративного і фінансового права Національного університету «Одеська юридична академія» відповідно до плану наукових досліджень «Система адміністративного, адміністративно-процесуального та фінансового права у контексті адміністративної реформи». Вона є частиною роботи університету в рамках загальної тематики ««Теоретичні та практичні проблеми забезпечення сталого розвитку української державності та права» (державний реєстраційний номер 0110U000671).

Мета і задачі дослідження. Метою дисертаційного дослідження є характеристика змісту, організаційно-правових засад державного управління у галузі телебачення, визначення системи суб'єктів управління у галузі телебачення та шляхів удосконалення організації їх діяльності у контексті оптимізації системи органів державного управління.

Для досягнення цієї мети поставлено такі задачі:

визначити стан наукових досліджень державного управління у галузі телебачення та основні напрямки його подальшого здійснення;

з'ясувати зміст державного управління у галузі телебачення;

охарактеризувати галузь телебачення як об'єкт державного управління;

охарактеризувати систему принципів державного управління у галузі телебачення;

визначити та охарактеризувати статус Державного комітету телебачення і радіомовлення України, Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, Міністерства інформаційної політики України як суб'єктів державного управління у галузі телебачення;

з'ясувати зміст, особливості та види форм і методів державного управління у галузі телебачення;

охарактеризувати сутність та особливості контролю та нагляду у державному управлінні у галузі телебачення;

визначити особливості адміністративної відповідальності за порушення у галузі телебачення.

Об'єктом дослідження є державне управління в інформаційній сфері.

Предметом дослідження є державне управління у галузі телебачення в Україні.

Методи дослідження. Методологічну основу дослідження становлять загальнонаукові та спеціальні методи. Підґрунтям дослідження є діалектичний метод наукового пізнання дійсності. Історико-правовий метод застосовано під час дослідження становлення і розвитку державного управління у галузі телебачення в Україні, аналізу стану наукових досліджень у відповідній галузі, правових та організаційних засад управління (п. 1.1, р. 2.).

Методи аналізу та синтезу надали змогу виокремити та дослідити органи державного управління у галузі телебачення, визначити їх завдання, місце та роль у системі органів виконавчої влади (р. 2). Догматичний метод дозволив проаналізувати зміст законодавчих положень, щодо встановлення змісту державного управління у галузі телебачення (р. 3). Компаративний метод допоміг при визначенні співвідношення повноважень та функцій органів управлінської діяльності (р. 2). Формально-юридичний метод застосовано при тлумаченні окремих законодавчих положень, аналізові правових прогалин та колізій у регулюванні державного управління у галузі телебачення, наданні пропозицій щодо їх вирішення (п. 1.2, р. 2, п.п. 3.3, 3.4). Статистичний метод використано для кількісної характеристики роботи органів державного управління у галузі телебачення (р. 2, п.п. 3.1, 3.2). Метод групування застосовано для виокремлення видів форм, методів державного управління, органів державного управління у відповідній галузі (р. 2, р. 3). Застосовано також формально-логічний, структурно-функціональний, комплексний, юридичного аналізу, логічний та інші методи, які надали змогу комплексно та всебічно дослідити проблемні питання досліджуваної теми (п.п. 1.3, 3.1, 3.2).

Науково-теоретичну основу дисертаційного дослідження становлять праці видатних фахівців у галузі конституційного права, державного управління, адміністративного права, серед яких: В.Б. Авер'янов, О.Ф. Андрійко, Д.М. Бахрах, Ю.П. Битяк, Л.Р. Біла-Тіунова, В.М. Гаращук, І.П. Голосніченко, Є.В. Додін, І.І. Задоя, Д.П. Калаянов, С.В. Ківалов, Ю.М. Козлов, Т.О. Коломосьць, В.К. Колпаков, А.Т. Комзюк, О.Л. Копиленко, Б.А. Кормич, Н.М. Крестовська, А.Р. Крусян, Є.В. Курінний, В.Я. Малиновський, Н.Р. Нижник, Ю.М. Оборотов, М.П. Орзіх, О.В. Петришин, П.М. Рабінович, В.М. Селіванов, Ю.М. Старілов, С.Г. Стеценко, Ю.О. Тихоміров, В.В. Цвєтков, В.М. Шаповал та ін.

Нормативну основу дисертації становлять Конституція України, закони України, підзаконні нормативно-правові документи: акти Президента і Кабінету Міністрів України, відомчі акти Міністерства інформаційної політики України, Державного комітету телебачення і радіомовлення України, Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення та інших органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовано на здійснення управління у галузі телебачення.

Емпіричну складову дисертації становлять статистичні показники й матеріали практичної діяльності Кабінету Міністрів України, Міністерства інформаційної політики України, Державного комітету телебачення і радіомовлення України, Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення.

Наукова новизна одержаних результатів. У дисертації уперше здійснено наукове дослідження змісту, організаційно-правових засад державного управління у галузі телебачення у контексті оптимізації системи

органів виконавчої влади, особливостей адміністративної відповідальності у цій галузі. Представлено ряд наукових положень, що характеризуються науковою новизною, зокрема:

уперше:

визначено, що зміст об'єкта державного управління у галузі телебачення становлять не суто інформаційно-технічні відносини, а саме суспільні відносини, пов'язані із виробництвом аудіовізуальних програм та передач, у тому числі, їх змістовним наповненням, а також із їх поширенням серед широких мас населення;

визначено, що Верховна Рада України і Президент України наділені у галузі телебачення повноваженнями управлінського характеру, які мають прояв у формуванні складу Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, як суб'єкта управління у галузі телебачення;

виокремлено три групи суб'єктів управління у галузі телебачення, яких наділено компетенцією: 1) загального характеру на: а) вищому рівні – Кабінет Міністрів України; б) центральному рівні – Міністерство культури України, Міністерство інформаційної політики України); в) місцевому рівні – органи місцевого самоврядування, відповідні управління та відділи державних органів, які здійснюють державне управління у сфері культури на місцях; 2) спеціального характеру на: а) центральному рівні – Державний комітет телебачення і радіомовлення України, Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення; б) на місцевому рівні – представники Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі; 3) юрисдикційні повноваження: а) виключного характеру – Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації; б) додаткового характеру – Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення;

виявлено невідповідність між назвою та функціями Державного комітету телебачення і радіомовлення України, оскільки основні напрямки його діяльності виходять далеко за межі, визначені назвою цього органу та його цільовим призначенням, зокрема щодо повноважень в інформаційній та видавничій сферах;

встановлено, що санкція «подання до суду справи про анулювання ліцензії на мовлення» є, за своїм змістом, комплексним заходом адміністративного примусу, який становлять: 1) захід адміністративного припинення – «подання до суду справи ...» Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення); 2) захід адміністративного стягнення – «анулювання ліцензії» судом;

удосконалено:

визначення поняття «телебачення» як виробництво аудіовізуальних програм та передач або комплектування (пакетування) придбаних аудіовізуальних програм і передач та їх поширення незалежно від технічних

засобів розповсюдження із зазначенням, що таке поширення здійснюється серед широких мас населення (на необмежене коло осіб);

перелік принципів державного управління у галузі телебачення шляхом визнання того факту, що принцип демократизму охоплює за своїм змістом принцип участі громадян у державному управлінні, які виокремлюються, як самостійні принципи;

класифікацію правових форм державного управління у галузі телебачення за складом суб'єктів державного управління у цій галузі на ті: 1) що застосовуються для регулювання відносин між органами державного управління у галузі телебачення; 2) за допомогою яких здійснюється регулювання відносин всередині відповідних органів державного управління у галузі телебачення; 3) через які врегульовано відносини між органами державного управління у галузі телебачення та іншими суб'єктами державного управління;

набули подальшого розвитку:

характеристика напрямів діяльності Державного комітету телебачення і радіомовлення України шляхом виокремлення: 1) участі у забезпеченні інформаційної безпеки; 2) контролю за змістовним наповненням телерадіопрограм; 3) нагляду за інформаційною діяльністю органів влади; 4) розвитку книговидавничої справи; 5) сприяння розвитку ЗМІ; 6) допоміжної діяльності; 7) технічних повноважень; 8) інше;

теза про те, що метод заохочення (стимулювання) у державному управлінні у галузі телебачення слід зараховувати до економічних методів, а не до адміністративних;

теза про те, що доцільним є використання терміна «контрольно-наглядові повноваження» у галузі телебачення замість змішаного поняття «контроль (нагляд)», що буде певною мірою відповідати нормативному підходу до визначення таких повноважень;

запропоновано зміни і доповнення до Кодексу України про адміністративні правопорушення, Законів України «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення», «Про телебачення і радіомовлення».

Практичне значення одержаних результатів полягає у тому, що сформульовані в дисертації положення, висновки та пропозиції можуть бути використаними у:

науково-дослідницькій сфері – для вирішення ряду теоретичних питань державного управління у галузі телебачення у процесі його подальшого дослідження;

правотворчості – при внесенні змін і доповнень до чинного законодавства, зокрема Законів України «Про телебачення і радіомовлення», «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення», розробці підзаконних нормативно-правових актів, положення яких регламентують державне управління у галузі телебачення;

правозастосовчій сфері – у процесі безпосереднього застосування органами управління у галузі телебачення норм законодавства при вирішенні питань організації та діяльності;

навчальному процесі – при підготовці підручників і навчально-методичних посібників із дисциплін «Адміністративне право України», «Державне управління», «Публічна служба в Україні»; для підвищення кваліфікації та рівня професійних знань державних службовців та посадових осіб органів управління у галузі телебачення.

Апробація результатів дисертації. Основні ідеї та теоретичні положення дисертації виносилися на обговорення на наукових і науково-практичних конференціях: «Правове життя сучасної України» (м.Одеса, 21-22 травня 2010 р.), «Правовое регулирование отношений в сфере культуры, искусства и образования в XXI веке» (м. Донецьк, 16 квітня 2010 р.), «Теорія та практика державно-правового будівництва України: сучасний період» (м. Львів, 29-30 квітня 2011 р.), «Правове життя сучасної України» (м. Одеса, 20-21 травня 2011 р.), «Сучасний стан та перспективи розвитку української правової системи» (м. Львів, 16 липня 2011 р.), «Подальші наслідки реформування законодавства України» (м. Одеса, 18-19 червня 2011 р.), «Актуальні питання теорії та практики застосування сучасного вітчизняного та міжнародного права» (м. Запоріжжя, 30 квітня 2011 р.), «Теоретико-практичні механізми розбудови правової держави» (м. Львів, 23-24 вересня 2011 р.), «Правове життя сучасної України» (м. Одеса, 22-23 травня 2012 р.).

Основні положення дисертаційного дослідження щорічно доповідалися на засіданнях кафедри адміністративного та фінансового права Національного Університету «Одеська юридична академія», тематичних семінарах для аспірантів і викладачів кафедри з актуальних питань розвитку адміністративного права в Україні. Результати дослідження використовувалися також при викладанні відповідних тем при проведенні семінарських занять із курсу «Адміністративне право України».

Публікації. Основні положення дисертації знайшли своє відображення у 17 наукових працях, з яких 6 статей, опублікованих у фахових наукових виданнях, 1- у забіжному виданні та 10 тез доповідей на науково-практичних конференціях..

Структура. Дисертація складається з 9 підрозділів, висновків та списку використаних джерел. Загальний обсяг дисертації становить 207 сторінок, із них основного тексту 188 сторінок. Список використаних джерел містить 205 найменувань і розміщений на 19 сторінках.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **Вступі** обґрунтовано актуальність теми дослідження, визначено мету, основні задачі, об'єкт та предмет дослідження, методологічні основи дослідження, зв'язок роботи з науковими програмами, планами, указами, положеннями, що становлять наукову новизну, наукове та практичне значення роботи, наведено відомості щодо апробації та публікації результатів дослідження, указано структуру та обсяг роботи.

Розділ перший «Теоретичні засади державного управління у галузі телебачення в Україні» складається із трьох підрозділів, в яких досліджено історіографію проблеми, визначено галузь телебачення як об'єкт державного управління, охарактеризовано принципи державного управління у галузі телебачення.

У **підрозділі 1.1. «Стан наукових досліджень державного управління у галузі телебачення»** проаналізовано погляди науковців щодо здійснення державного управління у галузі телебачення та виокремлено основні напрямки подальших наукових досліджень у цій галузі.

Встановлено, що переважна більшість вітчизняних науково-теоретичних напрацювань із питань державного управління стосовно галузі телебачення: 1) або мають загально-теоретичний характер: Ю.В. Усенко «Становлення та розвиток українського телебачення як засобу масової комунікації» – присвячено генезі українського телебачення як засобу масової комунікації; Н.Д. Темех «Українське телебачення і проблеми формування духовності молоді» – основну увагу приділено проблемам формування духовності молоді через українське телебачення; 2) або стосуються окремих питань державного управління: а) в інформаційній сфері: Ю.П. Бурило «Організаційно-правові питання державного управління в інформаційній сфері», Ю.О. Мосенко «Державна інформаційна політика України: організаційно-правові аспекти здійснення», В.А. Залізняк «Систематизація інформаційного законодавства України»; б) у сфері культури: Ю.В. Якимець «Публічне адміністрування сферою культури», І.Г. Ігнатченко «Форми та методи державного управління культурою в Україні», О.А. Задахайло «Організація управління культурою в Україні (адміністративно-правовий аспект)», Н.С. Фесенко «Державне регулювання розвитку культури на регіональному рівні»; в) засобами масової інформації: О.Є. Бухтатий «Взаємовідносини органів державної влади та засобів масової інформації в умовах демократичного державотворення», Н.М. Ільченко «Механізми реалізації державної політики у сфері засобів масової інформації (регіональний рівень)», О.В. Головчук «Регіональне телебачення України в контексті політичних трансформацій суспільства», О.П. Попроцький «Формування громадської думки: механізми державного регулювання інформаційних потоків». Визначено, що актуальними напрямками подальших наукових досліджень у цій сфері є: з'ясування галузі телебачення як об'єкта

державного управління; виокремлення принципів державного управління у галузі телебачення; визначення системи органів державного управління у галузі телебачення; характеристика правового статусу Державного комітету телебачення і радіомовлення України, а також Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення; аналіз особливостей здійснення державного контролю у галузі телебачення; характеристика форм та методів державного управління у галузі телебачення; визначення проблемних аспектів притягнення до адміністративної відповідальності за правопорушення у галузі телебачення.

У *підрозділі 1.2. «Галузь телебачення як об'єкт державного управління»* основну увагу приділено визначенню понять «телебачення», «галузь телебачення як об'єкт державного управління», «державне управління у галузі телебачення».

Враховуючи, що сутнісною та змістовною основою телебачення є інформація, досліджено зміст цього поняття (воно визначається рядом законів) і встановлено, що саме Закон України «Про захист економічної конкуренції» надає найбільш змістовне його визначення, яке охоплює і форму, і спосіб відображення інформації, і вказівку на те, що ці відомості можуть стосуватися будь-чого.

Зазначено, що телебачення належить і до соціально-культурної сфери, будучи об'єктом державного управління як елемент цієї сфери, і до інформаційної сфери, оскільки воно є комунікативним засобом інформаційної діяльності. Щодо останнього слід зазначити, що зв'язок телебачення з культурою є очевидним, оскільки він полягає в тому, що як культура за своєю суттю є сукупністю матеріальних та духовних цінностей, утворених суспільством, що характеризують певний рівень його розвитку, так і телебачення являє собою своєрідний синтез цінностей матеріального та духовного характеру, що відображають той чи інший рівень розвитку суспільства, яким ці цінності безпосередньо створюються. Встановлено, що Україна є однією з небагатьох країн світу, в якій на законодавчому рівні визначено поняття «телебачення». У законодавстві інших країн визначення поняття телебачення у «чистому вигляді» не надається, а його сутність трактується шляхом визначення таких понять, як: «мовлення» «телерадіомовлення», «трансляція», «телерадіотрансляція».

Визначено, що телебачення слід розглядати як виробництво аудіовізуальних програм та передач або комплектування (пакування) придбаних аудіовізуальних програм та передач та їх поширення серед широких мас населення (на необмежене коло осіб) незалежно від технічних засобів розповсюдження.

У *підрозділі 1.3. «Принципи державного управління у галузі телебачення»* визначено принципи державного управління у галузі телебачення як основоположні ідеї, наукові положення, закріплені у правових нормах, що визначають характер управлінських відносини та

основи діяльності органів державного управління із загального керівництва суспільними відносинами, що виникають, розвиваються та припиняють своє існування у галузі телебачення [виробництва аудіовізуальних програм та передач або комплектування (пакування) придбаних аудіовізуальних програм та передач і їх поширення незалежно від технічних засобів розповсюдження].

Зазначено, що до системи принципів державного управління у галузі телебачення, насамперед необхідно віднести такі загальні принципи, як: законність; демократизм; гласність; відповідальність держави перед людиною за свою діяльність. При цьому визначено недоцільним виокремлення у законодавстві в якості окремого принципу державного управління у галузі телебачення принципу участі громадян у державному управлінні, оскільки участь громадян у державному управлінні є невід’ємною складовою принципу демократизму.

Серед спеціальних (організаційних) принципів державного управління у галузі телебачення виокремлено: галузевий принцип; міжгалузевий (функціональний) принцип; територіальний принцип; принцип поєднання централізації та децентралізації; принцип поєднання єдиноначальності і колегіальності і надано їхню характеристику.

Розділ другий «Організаційні засади державного управління у галузі телебачення» складається із трьох підрозділів і присвячений характеристиці правового статусу суб’єктів управління у галузі телебачення.

У підрозділі 2.1. «Система органів державного управління у галузі телебачення» визначено систему і взаємовідносини органів, яких наділено управлінськими повноваженнями у галузі телебачення.

Встановлено, що і Верховна Рада України, і Президент України, не будучи органами державного управління, наділені важливими повноваженням у галузі телебачення, які дають підстави вважати ці повноваження повноваженнями управлінського характеру. Вони мають прояв у призначенні: Верховною Радою України – Голови Державного комітету телебачення і радіомовлення України і половини складу Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення; Президентом України – призначенням на посади та звільненням з посад половини складу Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення.

Визначено, що суб’єктами державного управління у галузі телебачення загальної компетенції є: а) Кабінет Міністрів України: забезпечує проведення державної політики щодо телебачення і радіомовлення, спрямовує і координує діяльність міністерств та інших органів виконавчої влади у цій галузі; б) Міністерство інформаційної політики України: має досить широкі, однак недостатньо чітко окреслені повноваження, пов’язані із забезпеченням інформаційного суверенітету держави, у т.ч. у галузі телебачення: вживає заходів щодо популяризації вітчизняної

телепродукції за кордоном, організовує та забезпечує діяльність державних телерадіоорганізацій в частині закордонного мовлення з метою поширення інформації про Україну у світі, засновує телерадіоорганізації та бере участь в їх діяльності. Останнє дає підстави визначити відповідні повноваження як засновницькі; в) Міністерство культури України: забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері кінематографії, засновує засоби масової інформації з метою висвітлення питань, що належать до компетенції Мінкультури. На місцевому рівні органами загальної компетенції, що здійснюють державне управління у галузі телебачення, є органи місцевого самоврядування, відповідні управління та відділи державних органів, які здійснюють державне управління у сфері культури на місцях.

Акцентовано увагу на тому, що суб'єктами державного управління у галузі телебачення спеціальної компетенції є: Державний комітет телебачення і радіомовлення України та Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення. Зазначено, що на місцевому рівні органами спеціальної компетенції є представники Національної ради з питань телебачення і радіомовлення в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі.

Окрему групу становлять суб'єкти державного управління у галузі телебачення, що наділені юрисдикційними повноваженнями. Виключно такі юрисдикційні повноваження має Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, яка відповідно до КУпАП розглядає та вирішує справи про адміністративні правопорушення, пов'язані з порушеннями законодавства, зокрема, про телекомунікації. Органом, що має додаткові юрисдикційні повноваження у галузі телебачення, є Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення.

У підрозділі 2.2. «Державний комітет телебачення і радіомовлення України як суб'єкт державного управління у галузі телебачення» визначено, що Державний комітет телебачення і радіомовлення України є центральним органом виконавчої влади із спеціальним статусом що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері телебачення і радіомовлення, інформаційній та видавничій сфері.

Аналіз положень Конституції України з урахуванням висновків Конституційного Суду України дозволяє стверджувати, що Державний комітет телебачення і радіомовлення України: а) має спеціальний статус; б) його функціонування (назва, мета, порядок формування) обумовлено Конституцією України; в) відповідно до назви сферою його впливу є телебачення і радіомовлення, а фактично – і телебачення, і радіомовлення, і інформаційна сфера, і видавнича сфера. Особливість цього органу обумовлена також наявністю політичної складової у визначенні його статусу та включенням питання щодо призначення його голови до «системи стримань і протидії» у повноваженнях Президента України та Верховної Ради України.

Охарактеризовано і класифіковано напрями діяльності Комітету на такі групи: 1) участь у забезпеченні інформаційної безпеки; 2) контроль за змістовним наповненням телерадіопрограм; 3) нагляд за інформаційною діяльністю органів влади; 4) розвиток книговидавничої справи; 5) сприяння розвитку ЗМІ; 6) допоміжна діяльності; 7) технічні повноваження; 8) інше.

У підрозділі 2.3. «Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення як суб'єкт державного управління у галузі телебачення» встановлено, що це незалежний державний орган, існування якого передбачено Конституцією України у зв'язку з його важливістю та стратегічним значенням для держави і суспільства в інформаційній сфері.

Акцентовано увагу на тому, що основними повноваженнями Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення у галузі телебачення є, окрім визначених у законодавстві наглядових повноважень (нагляд за дотриманням вимог законодавства у галузі телерадіомовлення, кінематографії, сфері захисту суспільної моралі тощо), регуляторні повноваження (ліцензування, розробка умов використання та визначення радіочастотного ресурсу тощо), повноваження щодо організації та перспектив розвитку телебачення (розробка і затвердження Плану розвитку національного телерадіоінформаційного простору тощо), ще і юрисдикційні повноваження (притягнення до адміністративної відповідальності телерадіоорганізацій та провайдерів програмної послуги шляхом застосування санкцій). Зазначено, що у ст. 7 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення має бути визначена не як єдиний, а як основний орган державного управління діяльності у цій галузі. Це дасть можливість: з одного боку, визначити, що Національна рада не є єдиним органом державного регулювання діяльності у галузі телебачення і радіомовлення; з іншого, підкреслить значущість та роль Національної ради в системі органів державного регулювання діяльності у галузі телебачення і радіомовлення.

Запропоновано позбавити Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення повноважень щодо здійснення ліцензування телерадіомовлення, наділивши, водночас, цей орган повноваженнями щодо здійснення ліцензування тільки права використання каналів мовлення, як це було раніше, до прийняття Закону України «Про телебачення і радіомовлення» у новій редакції, оскільки основною цілком логічною та правильною була ідея ліцензування права використання обмеженого радіочастотного ресурсу, що якраз зумовлено використанням каналів мовлення.

Розділ третій «Зміст державного управління у галузі телебачення в Україні» складається з чотирьох підрозділів і присвячений визначенню змісту управлінської діяльності у галузі телебачення в Україні.

У підрозділі 3.1. «*Форми державного управління у галузі телебачення*» встановлено, що поряд із нормативно-правовими актами, якими регулюються відносини, що виникають із приводу організації діяльності та функціонування складових елементів апарату державного управління у галузі телебачення (відповідних органів державного управління у цій галузі), невід’ємними засобами регулювання цих відносин є також індивідуальні акти управління.

Зазначено, що невід’ємною правовою формою державного управління у галузі телебачення є здійснення юридично значимих дій відповідними суб’єктами державного управління. До таких форм, насамперед, слід віднести державну реєстрацію суб’єктів інформаційної діяльності у галузі телебачення і радіомовлення. До інших юридично значимих дій, які часто застосовуються суб’єктами державного управління у ході здійснення управлінської діяльності в галузі телебачення, слід зарахувати: ліцензування; складення актів про результати перевірок; надання експертних висновків тощо.

Класифіковано правові форми державного управління, які застосовуються у галузі телебачення у залежності від того, хто є суб’єктами правовідносин, на ті, що регулюють: а) відносини між органами державного управління у сфері телебачення; б) відносини, які виникають всередині відповідних органів державного управління у галузі телебачення (між їх структурними підрозділами, між посадовими особами, посадовими та службовими особами цих органів та ін.); в) відносини між органами державного управління у галузі телебачення та іншими суб’єктами державного управління. Встановлено, що однією з найбільш поширених організаційних форм державного управління у галузі телебачення є підготовка та проведення засідань органів державного управління цією галуззю, а також проведення нарад членів та керівництва цих органів.

У підрозділі 3.2. «*Методи державного управління у галузі телебачення*» визначено, що наявність прогресивних методів та їх вміле використання є передумовою ефективності державного управління взагалі та державного управління у галузі телебачення, зокрема. Суб’єкти державного управління у галузі телебачення у своїй діяльності часто застосовують різноманітні заходи переконання, зокрема заохочення. При цьому встановлено, що з огляду на дискусійність віднесення методу заохочення (стимулювання) до адміністративних методів, оскільки у цьому разі здійснюється опосередкований вплив суб’єкта управління на об’єкт управління через створення механізмів стимулювання та заінтересованості, що не є характерним для адміністративних методів, особливість реалізації цього методу у галузі телебачення дає підстави віднести його до економічних методів державного управління.

Відображенням застосування методу примусу є наявність спеціальних повноважень Національної ради України з питань

телебачення і радіомовлення вживати особливі заходи: адміністративно-попереджувальні заходи (зокрема, шляхом проведення перевірок), заходи адміністративного припинення (зокрема, шляхом прийняття розпоряджень про усунення порушень законодавства та ліцензійних умов), а також заходи відповідальності (притягнення винних осіб до адміністративної відповідальності в установленому законом порядку).

У *підрозділі 3.3. «Контроль та нагляд у галузі телебачення»* зазначено, що на науково-теоретичному рівні не можна вести мову про тотожність або синонімічність понять «контроль» та «нагляд», але у той же час, враховуючи їхню схожість (найголовніше – спільну мету) та у багатьох випадках, нерозривний зв'язок, за доцільне вбачається під час правозастосовної діяльності замість окремих понять «контроль» і «нагляд», застосовувати поняття «контрольно-наглядова діяльність» зокрема у тому разі, коли використовується змішане поняття «контроль (нагляд)».

Встановлено, що загальними контрольно-наглядовими повноваженнями у сфері культури, а відтак, і в галузі телебачення, наділено Міністерство культури України. Водночас, як спеціалізовані органи державного управління у галузі телебачення, Державний комітет телебачення і радіомовлення України і Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення наділені контрольно-наглядовими повноваженнями за здійсненням діяльності у галузі телебачення. При цьому зазначено, що контрольно-наглядові повноваження Державного комітету телебачення і радіомовлення України (здійснення метрологічного контролю та нагляду, контролю за діяльністю підприємств, установ та організацій, що належать до галузі телебачення) мають загальний характер, а Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення – спеціальний характер, який має прояв у закріпленні в законодавстві конкретних повноважень щодо нагляду за дотриманням вимог законодавства у галузі телерадіомовлення, вимог законодавства України щодо реклами та спонсорства у сфері телерадіомовлення, ліцензійних умов та умов ліцензій тощо, здійсненні офіційного моніторингу телерадіопрограм, права на подання запитів на отримання інформації в межах контролю та нагляду за дотриманням телерадіоорганізаціями та провайдерами програмної послуги вимог щодо розкриття інформації про кінцевих бенефіціарних власників (контролерів) та іншої інформації.

У *підрозділі 3.4. «Адміністративна відповідальність за правопорушення у галузі телебачення»* виокремлено дві групи адміністративних правопорушень у галузі телебачення, яких передбачено Кодексом України про адміністративні правопорушення. Першу групу правопорушень законодавець відносить до адміністративних правопорушень у галузі торгівлі, громадського харчування, сфері послуг, у галузі фінансів і підприємницької діяльності, тоді як друга група є адміністративними правопорушеннями на транспорті, у галузі дорожнього господарства

та зв'язку. Враховуючи, що протягом останніх років особлива увага на державному рівні та у в законодавстві приділяється створенню системи інформаційної безпеки, запропоновано доповнити Кодекс новим розділом «Адміністративні правопорушення у сфері інформаційної безпеки» та включити до нього відповідні склади правопорушень.

Визначено, що суб'єктом правопорушень у галузі телебачення є спеціальні суб'єкти, зокрема ті, що фактично здійснюють розповсюдження та демонстрування фільмів та іншої аудіовізуальної продукції. Особливістю суб'єктивної сторони порушень у галузі телебачення є вчинення правопорушень у формі прямого або непрямого умислу, тобто завжди умисно.

Визначено, що адміністративну відповідальність за порушення законодавства у галузі телебачення передбачено не лише у КУпАП, але й спеціальним Законом України «Про телебачення і радіомовлення». Національна рада з питань телебачення і радіомовлення є суб'єктом притягнення до адміністративної відповідальності виключно у разі здійснення відповідних порушень телеорганізацією або провайдером програмної послуги. Отже, мова йде саме про адміністративну відповідальність: а) притягнення до відповідальності здійснюється в адміністративному порядку (адміністративна процедура); б) Національна рада, притягуючи до відповідальності, реалізує свою адміністративну правосуб'єктність (владні повноваження). Зазначено, що встановлена законом санкція – «подання до суду справи про анулювання ліцензії на мовлення» не можна розглядати тільки як вид адміністративного стягнення. Встановлено, що це є комплексним заходом адміністративного примусу, що застосовується Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення і судом у відповідь на протиправні дії суб'єктів правопорушень, і складається із заходу адміністративного припинення (подання до суду) і заходу адміністративного стягнення (анулювання ліцензії). Законом передбачено також можливість подання до суду «справи про скасування державної реєстрації провайдера програмної послуги», що за своєю суттю також є комплексним примусовим заходом.

ВИСНОВКИ

1. Галузь телебачення як об'єкт державного управління – це сукупність суспільних відносин, пов'язаних із виробництвом аудіовізуальних програм та передач, у тому числі, їх змістовним наповненням, а також із їх поширенням серед широких мас населення. Важливим у цьому разі є те, що: по-перше, телебачення – це не просто канал розповсюдження інформації, а діяльність щодо створення та поширення програм – певного кінцевого продукту, в якому інформація структурована так чи інакше; по-друге, розповсюдження здійснюється серед необмеженої кількості споживачів;

по-третє, канали розповсюдження, як технічні інструменти, не мають першочергового значення.

2. Державне управління у галузі телебачення – це підзаконна виконавчо-розпорядча діяльність уповноважених державних органів, їх посадових осіб щодо практичної реалізації функцій і завдань держави у процесі регулювання галузі телебачення. Телебачення розуміється як виробництво аудіовізуальних програм та передач або комплектування (пакування) придбаних аудіовізуальних програм та передач і їх поширення серед широких мас населення (на необмежене коло осіб) незалежно від технічних засобів розповсюдження.

3. Загальними принципами державного управління у галузі телебачення є принцип: демократизму; законності; гласності; відповідальності держави перед людиною за свою діяльність. До спеціальних (організаційних) принципів належать: галузевий принцип; міжгалузевий (функціональний) принцип; територіальний принцип; принцип поєднання централізації та децентралізації; принцип поєднання єдиноначальності і колегіальності.

4. Визначено, що Верховна Рада України та Президент України мають повноваження управлінського характеру у галузі телебачення, які дістали вияв у формуванні складу Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення. Верховна Рада України також призначає Голову Державного комітету телебачення і радіомовлення України.

Суб'єкти державного управління у галузі телебачення становлять особливу систему, яка включає в себе органи державного управління, що в залежності від характеру компетенції, можуть бути поділені на органи загальної (КМУ, Міністерство культури України, Міністерство інформаційної політики України), спеціальної (Державний комітет телебачення і радіомовлення України, Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення) та юрисдикційної компетенції (Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації та Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення). Органи державного управління у галузі телебачення загальної компетенції, у свою чергу, поділяються на органи, що здійснюють державне управління на центральному рівні, та органи, що здійснюють державне управління на місцевому рівні. Серед органів юрисдикційної компетенції також виокремлено два види органів: такі, що мають виключно юрисдикційні повноваження у галузі телебачення (Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації), а також ті, що, окрім юрисдикційних, мають і інші повноваження у цій галузі (Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення).

5. Встановлено, що напрями діяльності Державного комітету телебачення і радіомовлення України виходять за межі, визначені назвою цього органу і його цільовим призначенням, оскільки саме менша частина цих повноважень так чи інакше стосується телебачення і радіомовлення.

Виявлений дисбаланс між назвою органу та його функціями знайшов свій прояв у структурі апарату Державного комітету телебачення і радіомовлення, у складі якого серед інших створено окреме Управління телебачення і радіомовлення, на яке й покладено організацію функцій, у тому числі й у галузі телебачення.

6. Запропоновано внести заміни до законодавства про позбавлення Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення повноважень здійснювати ліцензування телерадіомовлення, окрім ліцензування права використання каналів мовлення, оскільки її основною ідеєю є ліцензування права використання обмеженого радіочастотного ресурсу, що якраз зумовлено використанням каналів мовлення.

7. Класифіковано правові форми державного управління у галузі телебачення за суб'єктивним складом учасників суспільних відносин на ті: 1) що застосовуються для регулювання відносин між органами державного управління у галузі телебачення; 2) за допомогою яких здійснюється регулювання відносин всередині відповідних органів державного управління у галузі телебачення; 3) через які врегульовано відносини між органами державного управління у галузі телебачення та іншими суб'єктами державного управління.

8. Встановлено, що адміністративна відповідальність за порушення законодавства у галузі телебачення передбачена як Кодексом України про адміністративні правопорушення (щодо фізичних осіб), так і спеціальним Законом України «Про телебачення і радіомовлення» (щодо юридичних осіб).

Особливістю складу правопорушень у галузі телебачення є наявність спеціального суб'єкта правопорушень у цій галузі, зокрема фізичні особи за КУпАП (ті, що фактично здійснюють розповсюдження та демонстрування фільмів та іншої аудіовізуальної продукції) та юридичні особи за Законом «Про телебачення і радіомовлення» (телерадіоорганізації та провайдери програмних послуг). Особливістю суб'єктивної сторони порушень у галузі телебачення є скоєння правопорушень лише умисно (у формі прямого або непрямого умислу).

9. Запропоновано внести такі зміни до чинного законодавства України:

а) внести зміни до ч. 2 ст. 3 Закону України «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення», відповідно до якої Національна рада не може делегувати свої повноваження третім особам, замінивши конструкцію «третім особам» на «іншим особам»;

б) внести зміни до ч. 4 ст. 4 Закону України «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення» у редакції: «Одна і та сама особа не може бути призначена членом Національної ради повторно»;

в) внести зміни до структури апарату Міністерства культури України шляхом створення у складі цього Міністерства окремого структурного

підрозділу – Департаменту видавничої справи і поліграфії – для забезпечення реалізації державної політики у видавничій та поліграфічній сферах;

г) виключити з глави 12 КУпАП ст.ст. 164-6, 164-7, 164-8, 164-9, 188-7, а з глави 10 КУпАП ст.ст. 145, 148-1, 148-2, 148-5 і доповнити КУпАП новою главою «Адміністративні правопорушення у сфері інформаційної безпеки» та включити до неї відповідні склади правопорушень, а також передбачити в ній склади правопорушень у галузі телебачення, визначені Законом «Про телебачення і радіомовлення»;

д) внести зміни до Законів України «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення», «Про телебачення і радіомовлення» щодо позбавлення Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення повноважень здійснювати ліцензування телерадіомовлення, наділивши при цьому цей орган повноваженням щодо здійснення ліцензування тільки права використання каналів мовлення;

е) внести зміни до структури Державного комітету телебачення і радіомовлення України щодо ліквідації Управління видавничої справи і преси і Управління розвитку інформаційної сфери та європейської інтеграції;

є) викласти ст.ст. 1, 2, 3, 4 Положення про Державний комітет телебачення і радіомовлення України в наступній редакції:

«1. Державний комітет телебачення і радіомовлення України (Держкомтелерадіо України) є центральним органом виконавчої влади зі спеціальним статусом, діяльність якого спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України.

Держкомтелерадіо України є головним у системі центральних органів виконавчої влади з формування та реалізації державної політики у сфері телебачення і радіомовлення.

2. Держкомтелерадіо України у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, актами Президента України і Кабінету Міністрів України, іншими актами законодавства України, а також дорученнями Президента України.

3. Основними завданнями Держкомтелерадіо України є формування та реалізація державної політики у сфері телебачення і радіомовлення.

4. Держкомтелерадіо України відповідно до покладених на нього завдань:

1) узагальнює практику застосування законодавства з питань, що належать до його компетенції, розробляє пропозиції щодо його удосконалення, готує проекти законодавчих актів, актів Президента України, Кабінету Міністрів України та в установленому порядку вносить їх на розгляд Президенту України, Кабінету Міністрів України;

2) погоджує проекти законів, інших актів законодавства, які надходять для погодження від міністерств та інших центральних органів виконавчої влади;

3) бере участь у розробленні заходів щодо запобігання внутрішньому і зовнішньому інформаційному впливові, який загрожує інформаційній безпеці держави, суспільства, особи;

4) бере участь у формуванні єдиного інформаційного простору, сприянні розвитку інформаційного суспільства;

5) реалізує разом з іншими державними органами завдання щодо забезпечення інформаційної безпеки;

6) готує пропозиції щодо удосконалення системи державного управління у сфері телебачення і радіомовлення;

7) аналізує та прогнозує розвиток ринку у сфері телебачення і радіомовлення;

8) сприяє розвитку вітчизняних аудіовізуальних засобів масової інформації;

9) забезпечує дотримання державної мовної політики у сфері телебачення і радіомовлення;

10) вживає спільно з іншими органами державної влади заходів із підвищення художньої якості вітчизняних телерадіопрограм;

11) забезпечує підвищення кваліфікації працівників аудіовізуальних засобів масової інформації;

12) сприяє створенню системи суспільного телебачення і радіомовлення, впровадженню ефірного наземного цифрового телерадіомовлення;

13) забезпечує єдність вимірювань, здійснення метрологічного контролю та нагляду у сфері державного телебачення і радіомовлення;

14) готує пропозиції та рекомендації щодо захисту, ефективного використання і розподілу національного радіочастотного ресурсу, призначеного для потреб телерадіомовлення, та подає їх у встановленому законодавством порядку;

15) бере участь у розробленні державних стандартів для потреб цифрового телерадіомовлення;

16) є замовником на виробництво і розповсюдження теле- та радіопрограм, виконання наукових досліджень у сфері телебачення і радіомовлення;

17) здійснює методологічне забезпечення та координацію діяльності інформаційних агентств у сфері телебачення і радіомовлення, державних телерадіоорганізацій, установ та організацій, що належать до сфери управління Держкомтелерадіо України;

18) забезпечує впровадження сучасних цифрових технологій у державних телерадіоорганізаціях;

19) проводить моніторинг змістовного наповнення теле- та радіопрограм, вироблених державними телерадіоорганізаціями;

20) вносить Кабінету Міністрів України пропозиції щодо створення за кордоном мережі кореспондентських пунктів державних телерадіоорганізацій та інформаційних агентств;

21) вживає заходів щодо надання державної фінансової підтримки аудіовізуальним засобам масової інформації;

22) забезпечує у межах повноважень міжнародне співробітництво, бере участь у розробленні проектів та укладенні міжнародних договорів України, забезпечує їх виконання;

23) виконує згідно із законодавством функції з управління об'єктами державної власності, що належать до сфери його управління;

24) здійснює інші повноваження, визначені законами України та покладені на нього Президентом України».

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ АВТОРОМ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Публікації у фахових виданнях

1. Калімбет А.Л. Контроль у галузі телебачення: поняття, суб'єкти / А.Л. Калімбет // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. праць. – Вип. 51 / редкол.: С.В. Ківалов (голов. ред.) та ін. ; відп. за вип. Ю.М. Оборотов. – О. : Юрид. л-ра, 2010. – С. 361-369.

2. Калімбет А.Л. Переконавання та примус як методи державного управління телебаченням в Україні / А.Л. Калімбет // Держава та регіони. Серія: Право. – Запоріжжя, 2012. – № 2. – С. 40–46.

3. Калімбет А.Л. Принципы государственного управления в отрасли телевидения, понятие, виды / А.Л. Калімбет // *Legea si Viata*: международный научно-практический журнал (Республика Молдова). – 2013. – № 4/3. – С. 39–42.

4. Калімбет А.Л. Правові засади функціонування телебачення в Україні / А.Л. Калімбет // Юридичний вісник. – 2013. – № 2. – С. 73–81.

5. Калімбет А.Л. Ліцензування у галузі телебачення: правове регулювання і процедура / А.Л. Калімбет // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. – 2013. – № 12. – Т.1. – С. 229–232.

6. Калімбет А.Л. Державний комітет телебачення і радіомовлення: ретроспективний огляд вітчизняного установчого досвіду / А.Л. Калімбет // Наше право. – 2016. – № 1. – С. 73–78.

7. Калімбет А.Л. Галузь телебачення як об'єкт державного управління / А.Л. Калімбет // Європейські перспективи : наук.-практ. журнал. – 2015. – № 5. – С. 85–91.

Публікації апробаційного характеру

1. Калімбет А.Л. Наглядові і регуляторні повноваження Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення / А.Л. Калімбет // Правове життя сучасної України : тези доп. міжнар. наук. конф. проф.-виклад. і аспірант. складу (м. Одеса, 21–22 травня 2010 р.) ; відп. ред. д-р юрид. наук. проф. Ю.М. Оборотов ; Одеська національна юридична академія. – О. : Фенікс, 2010. – 810 с. – С. 322–324.

2. Калімбет А.Л. Адміністративно-правовий статус Національного союзу України по вопросам телевидения и радиовещания / А.Л. Калімбет // Правове регулювання відносин в сфері культури, мистецтва і освіти в ХХІ столітті : матеріали міжвуз. наук.-практ. конф. (м. Донецьк, 16 квітня 2010 г.) / под. ред. А.В. Стремouxова, А.В. Дербиной, Н.П. Кравцовой. – Спб. : СпбГУП, 2010. – 124 с. – С. 100-102.

3. Калімбет А.Л. Адміністративно-правовий статус Державного комітету телебачення та радіомовлення України / А.Л. Калімбет // Теорія та практика державно-правового будівництва України: сучасний період : всеукр. наук.-практ. читання (м. Львів, 29–30 квітня 2011 р.) : у 2 ч. – Львів : Західноукраїнська організація «Центр правничих ініціатив», 2011. – Ч. II. – 120 с. – С. 16-18.

4. Калімбет А.Л. Демократизм як принцип державного управління телебаченням в Україні / А.Л. Калімбет // Правове життя сучасної України : матеріали міжнар. наук. конф. проф.-виклад. та аспірант. складу (м. Одеса, 20–21 травня 2011 р.) – Т. 2 / відп. ред. д-р юрид. наук. В.М. Дрьомін ; Націон. ун-т «Одеська юридична академія». – О. : Фенікс, 2011. – 478 с. – С. 18-20.

5. Калімбет А.Л. Адміністративний договір як правова форма державного управління телебаченням в Україні / А.Л. Калімбет // Сучасний стан та перспективи розвитку української правової системи : Всеукр. конф. (м. Львів, 16 липня 2011 р.) – Львів : Західноукраїнська організація «Центр правничих ініціатив», 2011. – Т. II. – 104 с. – С. 25–26.

6. Калімбет А.Л. Законність та гласність як принципи державного управління телебаченням в Україні / А.Л. Калімбет // Подальші наслідки реформування законодавства України : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 18–19 червня 2011 р.) – О. : ГО «Причорноморська фундація права», 2011. – Ч. 2. – 116 с. – С. 41–43.

7. Калімбет А.Л. Неправові форми державного управління телебаченням в Україні / А.Л. Калімбет // Актуальні питання теорії та практики застосування сучасного вітчизняного та міжнародного права : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 30 квітня 2011 р.) : у 2 ч. – Запоріжжя : Запорізька міська громадська організація «Істина», 2011. – Ч. 2. – 116 с. – С. 37–39.

8. Калімбет А.Л. Переконання як метод державного управління телебаченням в Україні / А.Л. Калімбет // Теоретико-практичні механізми розбудови правової держави : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Львів, 23-24 вересня 2011 р.) : у 2 ч. – Львів : Західноукраїнська організація «Центр правничих ініціатив», 2011. – Ч. II. – 116 с. – С. 26–28.

9. Калімбет А.Л. Індивідуальні акти як правові форми державного управління телебаченням в Україні / А.Л. Калімбет // Правове життя сучасної України : матеріали міжнар. наук. конф. проф.-виклад. складу. – Т. 2 / відп. за вип. д.ю.н., проф. В.М. Дрьомін ; Націон. ун-т «Одеська юридична академія». – О. : Фенікс, 2012. – 496 с. – С. 37–39.

10. Калімбет А.Л. Економічні методи державного управління телебаченням в Україні / А.Л. Калімбет // Правове життя сучасної України : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. – Т. 2 / відп. за вип. д.ю.н., проф. В.М. Дрьомін ; Націон. ун-т «Одеська юридична академія». – О. : Фенікс, 2013. – 814 с. – С. 99–101.

АНОТАЦІЯ

Калімбет А.Л. Державне управління у галузі телебачення в Україні. – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. – Національний університет «Одеська юридична академія», Одеса, 2016.

У дисертації надано характеристику державного управління у галузі телебачення; з'ясовано зміст об'єкта державного управління у галузі телебачення, визначено систему принципів державного управління у галузі телебачення

Особливу увагу приділено визначенню організаційних засад державного управління у галузі телебачення, у тому числі характеристики повноважень та напрямів діяльності Державного комітету телебачення і радіомовлення України як суб'єкта державного управління в галузі телебачення, а також Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення.

Розглянуто питання реалізації державного управління у галузі телебачення в Україні, класифіковано форми державного управління у галузі телебачення, виокремлено методи державного управління у галузі телебачення, визначено особливості адміністративної відповідальності за порушення у галузі телебачення, а також зміст контролю та нагляду у галузі телебачення.

Ключові слова: державне управління, галузь телебачення, принципи державного управління у галузі телебачення, органи управління у галузі телебачення, контроль, нагляд, адміністративна відповідальність за порушення у галузі телебачення.

АННОТАЦИЯ

Калимбет А.Л. Государственное управление в отрасли телевидения в Украине. – Рукопись.

Диссертация на соискание научной степени кандидата юридических наук по специальности 12.00.07 – административное право и процесс; финансовое право; информационное право – Национальный университет «Одесская юридическая академия», Одесса, 2016.

Государственное управление в отрасли телевидения рассматривается как подзаконная исполнительно-распорядительная деятельность уполномоченных государственных органов, их должностных лиц по практической реализации функций и задач государства в процессе регулирования отрасли телевидения. Определено, что к отрасли телевидения как объекта государственного управления следует относить не сугубо информационные и информационно-технические отношения, а общественные отношения, связанные с производством аудиовизуальных программ и передач, в том числе, их содержательным наполнением, а также с распространением среди широких масс населения. Сформулирована система принципов государственного управления в отрасли телевидения.

Сделан вывод о существовании отдельной системы органов государственного управления в отрасли телевидения, которую составляют органы государственного управления общей компетенции (Верховная Рада Украины, Президент Украины, Кабинет Министров Украины), органы государственного управления специальной компетенции (Министерство культуры Украины, Министерство информационной политики Украины, Государственный комитет телевидения и радиовещания Украины, Национальный совет Украины по вопросам телевидения и радиовещания). Отдельно в этой системе можно выделить местные органы управления, которые также можно разделить на органы общей и специальной компетенции. Установлено несоответствие между названием и функциями Государственного комитета телевидения и радиовещания Украины, так как направления деятельности данного органа вышли далеко за пределы определенному названием данного органа его целевому назначению. Сделан вывод, что Национальный совет Украины по вопросам телевидения и радиовещания является субъектом привлечения к административной ответственности за нарушения законодательства в отрасли телевидения, которая предусмотрена Законом Украины «О телевидении и радиовещании» для телеорганизаций и провайдеров программной услуги.

В работе также рассмотрены вопросы реализации государственного управления в отрасли телевидения в Украине, классифицированы формы государственного управления в отрасли телевидения, выделены методы государственного управления в отрасли телевидения, определены особенности административной ответственности за нарушения в отрасли телевидения, а также содержание контроля и надзора в отрасли телевидения.

Ключевые слова: государственное управление, отрасль телевидения, принципы государственного управления в отрасли телевидения, органы управления в отрасли телевидения, контроль, надзор, административная ответственность за нарушения в отрасли телевидения.

SUMMARY

Kalimbet A.L. State management of the television field in Ukraine. – Manuscript.

Thesis gaining a scientific degree of a candidate of jurisprudence in special 12.00.07 – administrative law and process; financial law; informational law. – National University «Odessa Academy of Law», Odessa, 2016.

In the thesis there is made a characteristic of the state management in the television field, there is detected the content of the object of the state management in the television field, there is defined the system of principles of the state management in the television field.

The special attention is devoted to the definition of the organizational grounds of the state management in the television field, including the characteristic of the authorities and directions of activities of the State committee of the television and broadcasting of Ukraine as a subject of the state management in the television field, and also National council of Ukraine on the questions of television and broadcasting.

There is considered the question of realization of the state management in the television field in Ukraine, there are classified forms of the state management in the television field, there are marked out methods of the state management in the television field, there are defined the special features of the administrative responsibility for offences in the television field, and also the content of the control and supervision in the television field.

Key words: state management, television field, principles of the television state management, television state management bodies, control, supervision, administrative responsibility in the television field.

Підписано до друку 25.04.2016.
Формат 60х90/16. Ум.-друк. арк. 0,9. Наклад 100 прим.

Видавець і виготовлювач ІПП «Фенікс»
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 1044 від 17.09.2002 р.
65009, м. Одеса, вул. Зоопаркова, 25. Тел. 7777-591.